

УКРАЇНСЬКА РЕВОЛЮЦІЯ В КУЛЬТУРІ ТА МИСТЕЦТВІ

Незважаючи на складні катаклізми, тяжкі суспільно-політичні події, що часто призводили до знищення засад національно-культурного буття, були згубними для діячів культури та не сприяли збереженню культурних цінностей, українська культура продовжувала плідно розвиватися.

Цей розвиток, започаткований демократичними переворотами 1917 р., українською революцією, можна схарактеризувати, як період національно-державного відродження, зміни, якого відбулись і дали могутній поштовх для процвітання культури. Справді, цьому сприяла ліквідація численних заборон, які обтяжували Україну впродовж багатьох століть.

Велика потреба у друкуванні, що визначалась цим потоком літературних творів, у перші пореволюційні роки задовольнялась не повністю (так само як і наукових публікацій) через брак паперу та певний матеріальний занепад друкарень. Та на перекір всьому у Західній Україні поширювалася діяльність "Просвіт". Своїм головним завданням "Просвіти" вважали друкування книжок для народу, читання лекцій, здійснення театральних постановок, боротьбу за викладання українською мовою в школах, відкриття бібліотек тощо.

Українська література доби визвольної і громадянської воєн збагатилася багатьма новими іменами.

Олександр Олесь (Кандиба) вважається одним з найяскравіших українських поетів ХХ ст. Твори О.Олеся відзначаються глибоким патріотизмом і довершеністю поетичної форми. Вітав жовтневу революцію автор віршем "Лебідь" (1917р.) Головний образ якого є білосніжний лебідь, який намагався розбудити лебедину зграю, кликав друзів змінити життя, полетіти в золоті краї.

Володимир Сосюра служив у військах С. Петлюри до лютого 1920 р. У цьому ж році була надрукована його поетична збірка «Червона зима». З нею В. Сосюра увійшов у велику літературу.

Павло Тичина у 1917 р. закінчив Київський комерційний інститут і почав працювати в газеті «Нова Рада». У 1918 р. вийшла з друку його перша поетична збірка «Сонячні кларнети». Вона вразила багатьох глибоким ліризмом і новаторською формою.

На початку визвольної війни Григорій Чупринка був уже відомим поетом. Творчість його перервалася у 1921 р. Своє життя він віддав у боротьбі з більшовиками за самостійну Україну.

Одним з величезних досягнень освітянської справи у перше пореволюційне десятиліття було запровадження навчання рідною мовою. Своєю мовою могли навчатися і поляки, і євреї, і росіяни, і греки, і болгари, й інші національні меншини на території України, що сприяло розвитку різних культур.

У березні 1917 р., почалися утворюватися різні літературні та мистецькі об'єднання «Вільне мистецтво», Комітет українського національного театру тощо. 16 вересня 1917 р. Український національний театр відкрив сезон у приміщенні Троїцького народного дому. До утворення театру долучились трупа М. Садовського, театр Леся Курбаса та музично-драматична школа М. Лисенка.

Одним із перших сподвижників, становлення національного театрального мистецтва, став О.Кошиця (1875-1944). Він, розуміючи роль української народної пісні в національному відродженні України, став ініціатором подання генеральному секретареві освіти 17 серпня 1917 р. плану діяльності музичного відділу «Українська пісня, музика і музична освіта».

Восени 1918 р. у Києві створено Національну оперу – Український державний театр драми та опери під керівництвом М. Садовського.

2 вересня 1918 р. Головне управління справами мистецтв і національної культури Міністерства народної освіти і мистецтв затвердило законопроект про реорганізацію Музично-драматичної школи ім. М. Лисенка у Вищий музично-драматичний інститут ім. М. Лисенка з програмою і правами консерваторії. Тут відкрили 3 факультети: педагогічний, диригентський і драматичний.

Історія української культури ХХ ст. – це свідчення незламного духу народу, який, незважаючи на скрутні обставини, постійно тяжів до збереження власної мови, історичної пам'яті, мистецьких надбань минулих часів та до витворення нових культурних цінностей, які б несли неповторний національний образ світу. Тож нехай культура єднає Україну і наш незламний народ.

О, поведи ж нас, лицарський духу,
По вільній стежці життя і руху.
На тихі води,
На ясні зорі.
І в цю велику, страшну годину
З'єднай в єдину всю Україну!